

behandling af nævningsager, hvor nævninger som anført alene medvirker i ankeinstansen og kun ved anke vedrørende beviserne for tiltaltes skyld.

Der henvises til betænkning nr. 1352/1998 side 25-26 og 59.

9.3.1.4. Retsplejerådets *mindretal* (Advokatrådets 2 medlemmer) finder det ligesom flertallet utilfredsstillende, at afgørelsen i en nævningsag ikke begrundes. Heller ikke mindretallet anser det for muligt under den eksisterende ordning at kræve, at nævningerne skal begrunde deres afgørelse, idet nævninger ikke på samme måde som de juridiske dommere har erfaring i at formulere begrundelser, og idet der meget let kan være forskellige begrundelser for resultatet for de enkelte nævnings vedkommende.

Mindretallet foreslår, at dommerne skal begrunde, hvorfor de tiltræder eller forkaster en fældende nævningekendelse. Mindretallet foreslår endvidere, at der med henblik på at styrke retssikkerhedsgarantierne i forbindelse med retsformandens retsbelæring skal ske obligatorisk båndoptagelse af retsformandens retsbelæring i nævningsager. Mindretallet bemærker i den forbindelse, at det gældende spørgsmålssystemets stringens har nogle principielle fordele.

Efter mindretallets opfattelse vil der ved en gennemførelse af de foreslåede justeringer af den gældende ordning næppe være behov for en ordning med toinstansprøvelse af nævningsager.

Mindretallet finder herudover, at det kan frygtes, at flertallets foreslåede ordning med mindre nævningeting end i dag, jf. pkt. 9.3.3 og 9.3.4 nedenfor, vil medføre en mindre kvalificeret behandling af sagerne end med den nuværende ordning.

Mindretallet anser det som en ulempe, at Højesteret efter flertallets forslag afskæres fra at behandle nævningsager bortset fra i de få tilfælde, hvor der meddeles tredjeinstansbevilling. Det er efter mindretallets opfattelse ikke sjældent, at der opstår væsentlige straffeprocessuelle spørgsmål i forbindelse med behandlingen af en nævningsag. Den nuværende ordning sikrer, at sådanne væsentlige spørgsmål uden videre kan blive forelagt for Højesteret.

Mindretallet anfører også, at den ordning, som flertallet foreslår, må forventes at blive meget ressourcekrævende. Det forekommer således sandsynligt, at mere end halvdelen af de sager, der efter flertallets forslag skal starte som nævningsager i byretten, vil blive anket. I forbindelse med ankebehandlingen må det forventes, at tidsforbruget vil blive nogenlunde det samme som i første instans, hvorimod tidsforbruget i dag i Højesteret er meget beskedent som følge af Højesterets begrænsede prøvelsesret.

Mindretallet anfører herudover, at hvis der indføres en ordning med toinstansprøvelse af nævningsager, bør der i hvert fald ikke være fælles votering mellem nævninger og dommere. Mindretallet lægger i den forbindelse vægt på den centrale placering, som lægmandselementet har haft gennem tiden inden for straffetretsplejen. Efter mindretallets opfattelse er der en betydelig risiko for, at fælles votering vil indebære, at enkelte lægdommere vil censurere egen overbevisning i respekt for opfattelsen hos de juridiske dommere.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1352/1998 side 53-55.

9.3.1.5. Justitsministeriet kan tilslutte sig Retsplejerådets flertals generelle overvejelser vedrørende den nuværende nævningeordning og behovet for at foretage ændringer i nævningsystemet med henblik på at sikre en tidssvarende behandling også af de alvorligste straffesager. Flertallets forslag vil sikre, at ordningen lever op til nutidige retssikkerhedsprincipper vedrørende prøvelse af skyldsspørgsmålet i to instanser og vedrørende krav om en begrundelse for dommens resultat.

Justitsministeriet er således enig med Retsplejerådets flertal i, at et væsentligt element i en reform af nævningsystemet bør være, at der også i de alvorligste straffesager bliver mulighed for at få en fuldstændig prøvelse af skyldsspørgsmålet i to instanser – på samme måde som det i dag er udgangspunktet med hensyn til de mindre alvorlige straffesager, herunder sager behandlet som domsmandsager.

Indførelse af mulighed for fuldstændig toinstansprøvelse vil samtidig harmonere med artikel 14, stk. 5, i FN's konvention af 16. december 1966 om borgerlige og politiske rettigheder og artikel 2 i 7. til-lægsprotokol af 22. november 1984 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter enhver, der er domfældt for en forbrydelse, har ret til at få domfældelsen eller fastsættelsen af retsfølgen prøvet af en højere domstol. Danmark har taget forbehold over for begge bestemmelser bl.a. som følge af den manglende adgang til at anke skyldsspørgsmålet i nævningsager. Skønt der med lovforslaget foreslås indført en sådan adgang til anke, vil de danske forbehold skulle opretholdes, idet der fortsat vil gælde ankebegrænsninger i visse sager vedrørende mindre alvorlige lovovertrædelser, jf. den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 962, stk. 2, som med lovforslaget videreføres med visse redaktionelle ændringer (som retsplejelovens § 902, jf. lovforslagets § 1, nr. 133, og bemærkningerne hertil).